

KOMISIJA

ODLOČBA KOMISIJE

z dne 17. decembra 2002

v zvezi s postopkom na podlagi člena 81 Pogodbe ES in člena 53 Sporazuma EGP proti SGL Carbon AG, Le Carbone-Lorraine S.A., Ibiden Co., Ltd., Tokai Carbon Co., Ltd., Toyo Tanso Co., Ltd., GrafTech International, Ltd., NSCC Techno Carbon Co., Ltd., Nippon Steel Chemical Co., Ltd., Intech EDM B.V. in Intech EDM AG

(Zadeva št. C.37.667 – Posebni grafiti)

(notificirano pod dokumentarno številko C(2002) 5083)

(Besedila v angleškem, francoskem, nemškem in nizozemskem jeziku so edino verodostojna)

(2006/460/ES)

Komisija je 17. decembra 2002 sprejela odločbo v zvezi s postopkom na podlagi člena 81 Pogodbe ES in člena 53 Sporazuma EGP. V skladu z določbami člena 30 Uredbe (ES) št. 1/2003⁽¹⁾ Komisija objavlja imena strank in glavno vsebino odločbe, ob upoštevanju pravnega interesa podjetij do varovanja njihovih poslovnih interesov. Različica celotnega besedila odločbe, ki ni zaupna, je na voljo v verodostojnem jeziku zadeve in v delovnih jezikih Komisije na spletni strani GD COMP: (http://ec.europa.eu/comm/competition/index_en.html).

1. POVZETEK KRŠITVE

1.1 Naslovniki

(1) Ta odločba je naslovljena na naslednja podjetja:

Na podlagi kartela, ki je vplival na trg izostatičnega posebnega grafita:

- GrafTech International, Ltd;
- SGL Carbon AG;
- Le Carbone-Lorraine SA;
- Ibiden Co., Ltd;
- Tokai Carbon Co., Ltd;
- Toyo Tanso Co., Ltd;
- Nippon Steel Chemical Co., Ltd./NSCC Techno Carbon Co., Ltd;
- Intech EDM B.V./Intech EDM AG.

Na podlagi kartela, ki je vplival na trg ekstrudiranega posebnega grafita:

- SGL Carbon AG;
- GrafTech International, Ltd.

1.2 Narava kršitve

- (2) Kršitev zadeva dva stalna kartela med proizvajalci izostatičnega oziroma ekstrudiranega posebnega grafita. Komisija je zbrala dokaze, da so se udeleženci izostatičnega kartela od julija 1993 do februarja 1998 ter udeleženci ekstrudiranega kartela od februarja 1993 do novembra 1996 dogovarjali o predvidenih cenah za izdelke in izmenjevali obseg prodaje ter druge poslovne informacije. Kartela sta pokrivala ves svet. Odločba obravnava kršitev v Skupnosti ter EGP od 1. januarja 1994.
- (3) Obe kršitvi obsegata sodelovanje zgoraj omenjenih naslovnikov v trajnih sporazumih in/ali usklajenih ravnanjih v nasprotju s členom 81(1) Pogodbe ES (od februarja 1986) in členom 53 Sporazuma EGP (od januarja 1994), ki zajema celotni EGP, s tem sodelovanjem so se dogovarjali o predvidenih cenah za izdelke, o povišanju cen, izmenjevali so si obseg prodaje in druge poslovne informacije ter spremljali in izvajali svoje sporazume. Dogovori o izostatičnem trgu so zadevali tudi sporazume o trgovinskih pogojih in – predvsem na lokalni ravni – občasno porazdelitev strank.

⁽¹⁾ UL L 1, 4.1.2003, str. 1. Uredba, kakor je bila spremenjena z Uredbo (ES) št. 411/2004 (UL L 68, 6.3.2004, str. 1).

1.3 Izdelek

- (4) „Posebni grafiti“ je v industriji široko rabljen splošni izraz za opis skupine izdelkov iz grafita za različno uporabo. Izdelki iz posebnega grafita so pogosto razvrščeni glede na način, kako se grafit proizvaja: izostatični grafit (proizvaja se z izostatičnim oblikovanjem), uporabljen v elektrodah za EDM, neprekinjenem litju profilov, kalupih z vročim stiskanjem, polprevodniških aplikacijah; ter ekstrudirani grafit (proizvaja se z ekstrudiranjem), uporabljen v elektrolitskih anodah in katodah, ladjah, sintranih ploščah, talilnih loncih. Ti postopki zadevajo izostatične in ekstrudirane posebne grafite v blokih in v rezanih blokih.

1.4 Izvor in narejeni postopkovni koraki

- (5) Komisija je junija 1997 začela opravljati preiskavo na trgu grafitnih elektrod. Med preiskavo je UCAR vzpostavil stik s Komisijo, da je predložil prošnjo v okviru „Obvestila o ugodni obravnavi“. Predložitev je bila opravljena 13. aprila 1999 in je zadevala domnevna protikonkurenčna ravnanja na trgu – posebni grafiti – povezana s kakovostjo grafitnih elektrod.
- (6) Komisija je na podlagi dokumentov, ki jih je UCAR predložil, naslovila zahteve za informacije na podlagi člena 11 Uredbe št. 17⁽¹⁾. Zahteve so bile marca 2000 poslane podjetjem SGL, Intech, POCO, LCL, Nippon Steel Corporation, Ibiden, Tokai in Toyo Tanso; zahtevane so bile podrobne razlage glede stikov s konkurenti, razvoja cen in ustreznega prometa. Drugi sklop dopisov je bil julija 2000 poslan podjetjem Nippon Carbon, NSCC in Schunk. Podjetja so na zahteve za informacije odgovorila v obdobju med majem in novembrom 2000.
- (7) Komisija je septembra in oktobra 2001 naslovila nadaljnji sklop zahtev na naslovnike izjave o nasprotovanju. Komisija je odgovore prejela med koncem oktobra in začetkom decembra 2001.
- (8) Po prejemu teh odgovorov je Komisija 22. novembra 2001 poslala zadnje zahteve za informacije istim podjetjem, odgovore na te zahteve je prejela decembra 2001.
- (9) Komisija je 17. maja 2002 naslovnikom te odločbe poslala izjavo o nasprotovanju. Kot odgovor na izjavo o nasprotovanju Komisije so vse stranke predložile

pisna stališča, podjetji Nippon Steel Chemical Co., Ltd. in NSCC Techno Carbon Co., Ltd sta predložili skupni odgovor. Podobno sta se podjetji Intech EDM B.V. in Intech EDM AG skupno odzvali na nasprotovanje Komisije.

- (10) Odgovori na izjavo o nasprotovanju so bili prejeti med 19. in 25. julijem 2002. Vsa podjetja razen Intech EDM AG in Intech EDM B.V. so priznala kršitev. Nobeno od podjetij ni bistveno izpodbijalo dejstev. Ustno zaslihanje, med katerim so imele vse stranke možnost za zaslihanje, je bilo 10. septembra 2002.

2. GLOBE

2.1 Osnovni znesek

- (11) Komisija mora pri določanju zneska vsake globe upoštevati vse ustrezne okoliščine ter še zlasti težo in trajanje kršitve, ki sta v členu 15(2) Uredbe 17 dve izrecno omenjeni merili.

2.1.1 Teža

- (12) Komisija mora glede na Smernice upoštevati: (i) naravo kršitve, (ii) njen dejanski vpliv na trg in (iii) velikost upoštevnege geografskega trga.
- (13) Te kršitve so v glavnem temeljile na praksi določanja cen in izmenjavi poslovnih informacij, ki sta po svoji naravi zelo hudi kršitvi členov 81(1) ES in 53(1) EGP.
- (14) Proizvajalci so pazljivo izvajali kartelna sporazuma, ki sta v ustreznem obdobju pokrivala veliko večino svetovnega trga izostatičnega in ekstrudirane posebnega grafita. Zato sta morala imeti dejanski vpliv na oba trga v EGP.
- (15) Kartela sta zajemala celotni skupni trg in po oblikovanju EGP tudi celotni EGP. Vsak del skupnega trga in kasneje ozemlja, ki ga je zajemal EGP, je bil pod njunim vplivom.
- (16) Komisija ob upoštevanju narave načinov vedenja, ki so predmet preiskave, njihovega dejanskega vpliva na izostatični in ekstrudirani trg ter dejstva, da so zajemali celotni skupni trg in po oblikovanju EGP tudi celotni EGP, meni, da so naslovniki tega osnutka odločbe v obeh primerih zelo hudo kršili člena 81(1) ES in 53(1) EGP.

⁽¹⁾ UL 13, 21.2.1962, str. 204/62.

2.1.2 Različno obravnavanje

- (17) Predlagani razpon možnih glob omogoča v kategoriji zelo hudih kršitev uporabo različnega obravnavanja za podjetja, zato da se upošteva dejanska gospodarska zmogljivost kršiteljev, povzroči precejšnja škoda konkurenci in določi globa na ravni, ki zagotavlja zadosten odvračilen učinek.
- (18) V okoliščinah te zadeve, ki vključuje več podjetij, bo treba določiti osnovne zneske glob, da bi upoštevali določeno težo in torej pravi učinek kaznivega ravnanja vsakega podjetja na konkurenco.
- (19) Predlagamo, da se podjetja za namene izračunavanja globe za izostatični kartel, razdeli v pet kategorij na podlagi njihovega svetovnega prometa izdelkov. Prva kategorija vključuje SGL; druga vključuje Toyo Tanso; v tretji kategoriji sta LCL in Tokai; v četrti kategoriji sta Ibiden in NSC/NSCC; v peti kategoriji sta UCAR in Intech.
- (20) UCAR in SGL sta bila, kar zadeva trg ekstrudiranega posebnega grafita, podobno navzoča na svetovnem trgu za ta izdelek. Zato se ju uvrsti v eno samo kategorijo.

2.1.3 Trajanje

2.1.3.1 Izostatični posebni grafit

- (21) SGL, LCL, Ibiden, Tokai, Toyo Tanso in NSC/NSCC so kršili člen 81(1) Pogodbe od julija 1993 do februarja 1998 in člen 53(1) Sporazuma EGP od 1. januarja 1994 do februarja 1998. UCAR je storil isto kršitev od februarja 1996 do maja 1997, Intech pa od februarja 1994 do maja 1997.
- (22) SGL, LCL, Ibiden, Tokai, Toyo Tanso in NSC/NSCC so torej storili kršitev, ki je trajala štiri leta in šest mesecev, t.j. srednje dolgo kršitev. Začetni zneski glob, določenih za težo, se zato povečajo za 45 %.

- (23) Intech je storil srednje dolgo kršitev, ki je trajala tri leta in dva meseca. Začetni znesek globe, določene za težo, se zato poveča za 30 %.
- (24) UCAR je storil srednje dolgo kršitev, ki je trajala eno leto in dva meseca. Začetni znesek globe, določene za težo, se zato poveča za 10 %.

2.1.3.2 Ekstrudirani posebni grafit

- (25) SGL in UCAR sta kršila člen 81(1) Pogodbe od februarja 1993 do novembra 1996 ter člen 53(1) Sporazuma EGP od 1. januarja 1994 do novembra 1996 ali tri leta in osem mesecev, t.j. srednje dolga kršitev. Začetni zneski glob, določenih za težo, se zato povečajo za 35 % za vsako podjetje.

2.2 Oteževalne okoliščine (Vloga vodje v kršitvi)

- (26) SGL je bil vodja in napeljevalec h kršitvi na trgu izostatičnega posebnega grafita. SGL v zvezi s tem ni izpodbijal ugotovitev Komisije. Ta oteževalna okoliščina upravičuje povečanje osnovnega zneska glob, naloženih SGL za njegove kršitve, ki vplivajo na trg izostatičnega posebnega grafita, za 50 %.
- (27) Komisija tudi meni, da ne more določiti nobenega posebnega vodje za kršitev, ki je vplivala na trg ekstrudiranega posebnega grafita.

2.3 Olajševalne okoliščine

- (28) Komisija meni, da se olajševalne okoliščine v izostatičnem kartelu uporabijo le za Intech na podlagi nekaterih posebnih okoliščin, ki zadevajo le to podjetje. Vpletenost podjetja Intech v izostatični kartel je bila posebna, ker je bila v znatnem obsegu pod navodili podjetja Ibiden, zato da bi se z njegovim sodelovanjem na evropskih in lokalnih sestankih, kot distributer podjetja Ibiden, izvajale načelne odločitve, sprejete na višji ravni (na kateri je sodelovalo podjetje Ibiden, ampak ne podjetje Intech). Komisija meni, da za Intech te posebne okoliščine upravičujejo zmanjšanje osnovnega zneska globe za njegovo sodelovanje v kršitvi, ki je vplivala na izostatični trg, za 40 %.

2.4 Uporaba Obvestila o ugodni obravnavi

- (29) Naslovniki Odločbe so s Komisijo sodelovali na različnih stopnjah preiskave z namenom, da bi zagotovili ugodnejšo obravnavo, določeno v Obvestilu o ugodni obravnavi Komisije. V osnutku Odločbe je predlagano, da se Obvestilo o ugodni obravnavi uporablja tako.

2.4.1 Nenalaganje globe ali zelo občutno zmanjšanje njenega zneska („oddelek B“: zmanjšanje za 75 % do 100 %)

- (30) Komisija priznava, da je UCAR prvo podjetje, ki je predložilo odločilen dokaz o obstoju mednarodnega kartela, ki je vplival na EGP v industriji izostatičnega in ekstrudiranega posebnega grafita. Komisija tudi priznava, da še ni sprožila preiskav niti ni imela zadostnih informacij za ugotovitev obstoja kartela, ko je podjetje UCAR stopilo z njo v stik. Podjetje UCAR je tudi prenehalo s svojo vpletenostjo takrat, ko je razkrilo karte, in ni prisililo drugih podjetij, da bi sodelovali v teh kartelih. Podjetje UCAR torej pri obeh kršitvah izpolnjuje pogoje, določene v oddelku B Obvestila o ugodni obravnavi. Komisija v skladu s tem podjetju UCAR odobri zmanjšanje globe za 100 %, ki bi mu bila drugače naložena na podlagi vsake kršitve.

2.4.2 Občutno zmanjšanje globe („oddelek C“: zmanjšanje za 50 % do 75 %)

- (31) Niti podjetja SGL, LCL, Toyo Tanso, Tokai, Ibiden, NSC/NSCC ali Intech niso Komisiji prva zagotovila odločilnih informacij o izostatičnem ali ekstrudiranem kartelu, kot je določeno v točki (a) oddelka C Obvestila o ugodni obravnavi. Posledično nobeno od zgoraj navedenih podjetij ne izpolnjuje pogojev, določenih v oddelku C.

2.4.3 Znatno zmanjšanje globe („oddelek D“: zmanjšanje za 10 % do 50 %)

- (32) Preden je Komisija sprejela svojo izjavo o nasprotovanju, so ji podjetja SGL, LCL, Ibiden, Tokai, Toyo Tanso in NSC/NSCC predložila informacije in dokumente, ki bi znatno prispevali k ugotovitvi obstoja kartela. Nobeno od podjetij ni bistveno izpodbijalo dejstev, s katerimi je Komisija utemeljila svoje obvestilo o nasprotovanju. Predloženi dokumenti so Komisiji omogočili potrditi in ugotoviti delovanje ter določene elemente kartelov.

- (33) Komisija ob dejstvu, da mora biti vsako sodelovanje v okviru Obvestila o ugodni obravnavi prostovoljno in

predvsem zunaj katere koli preiskovalne pristojnosti, meni, da je bil del informacij, ki so jih predložila ta podjetja, dejansko sestavni del njihovih odgovorov na uradne zahteve za informacije Komisije. Informacije, ki so jih predložila podjetja, se zato štejejo za prostovoljen prispevek v smislu Obvestila o ugodni obravnavi le, kadar presežejo tisto, kar je zahtevano v skladu s členom 11 Uredbe 17.

- (34) Komisija ugotavlja, da so se dokumenti nanašali na zgoraj navedene predložene podrobne dokaze o strukturi organizacije kartelnih sporazumov, ki so vplivali na dva trga in odločilno prispevali k ugotovitvi in/ali potrditvi bistvenih vidikov teh kršitev. Izjava podjetja UCAR in ti dokumenti so glavni vir dokazov, ki jih je uporabila Komisija pri pripravi te odločbe.

- (35) Komisija nadalje meni, da glede na dodano vrednost ni mogoče razlikovati med predložitvami k preiskavi na izostatičnem trgu, ker so bile vse kot odziv na uradno zahtevo za informacije Komisije poslane z majhnimi časovnimi razlikami in so vse predložile dokaze podobne kakovosti. Poleg tega za Komisijo nobena od predložitev ni bila sama po sebi bistvena za ohranitev vsebine nasprotovanj v kršitvi, ker se je glede predloženih dokazov njihova vsebina prekrivala.

- (36) Podjetje Intech ni na srečanjih predložilo nobenih dokumentarnih dokazil v svoj odgovor na zahteve za informacije Komisije. Vendar ni bistveno izpodbijalo dejstev, na katerih so temeljile obtožbe Komisije v njeni izjavi o nasprotovanju.

- (37) Podjetja SGL, LCL, Ibiden, Tokai, Toyo Tanso in NSC/NSCC zato izpolnjujejo pogoje, določene v prvi in drugi alineji oddelka D(2) Obvestila o ugodni obravnavi, in se jim odobri zmanjšanje globe za 35 %. Intech izpolnjuje pogoje, določene v drugi alineji oddelka D(2) Obvestila o ugodni obravnavi, in se mu odobri zmanjšanje globe za 10 %.

2.5 Točka 5(b) v smernicah za način določanja glob

- (38) Komisija mora pri določanju glob glede na točko 5(b) smernic za način določanja glob upoštevati določene objektivne dejavnike, ki so odvisni od okoliščin dane zadeve.

2.5.1 Zmožnost plačila

- (39) SGL in NSC sta prikazala razloge v zvezi z njuno zmožnostjo plačila. Obe podjetji sta še zlasti poudarili [...] (*).
- (40) Za obravnavanje tega razloga je Komisija zahtevala podrobne informacije o finančnem položaju podjetij. Po pregledu odgovorov podjetij z dne 20. novembra 2002 ter nadaljnje predložitve SGL dne 8. novembra 2002 Komisija ugotavlja, da prilagoditev zneska glob v tej zadevi ni primerna. Čeprav finančni podatki, ki sta jih predložili obe podjetji, kažejo, da sta SGL in NSC [...], ob upoštevanju samega dejstva podjetij [...], predvsem zaradi splošnih tržnih pogojev, bi bilo enakovredno priznavanju nepravične konkurenčne prednosti zanju.

2.5.2 Drugi dejavniki

- (41) SGL je [...].
- (42) Komisija je 18. julija 2001 SGL naložila globo v višini 80,2 milijona EUR za kršitev člena 81 Pogodbe zaradi vpletenosti podjetja v kartel grafitnih elektrod.
- (43) Iz tega sledi, da je Komisija podjetju SGL tako v [...] ter v [...] razmeroma pred kratkim naložila precejšnjo globo. Komisija meni, da se v teh posebnih okoliščinah naloganje celotnega zneska globe ne zdi potrebno za zagotovitev učinkovitega odvracjanja.
- (44) Glede na ta dva dejavnika Komisija meni, da je treba v tem posebnem primeru globo zmanjšati za 33 %.

3. SKLEPNA UGOTOVITEV

- (45) Naslednja podjetja so kršila člen 81(1) Pogodbe in člen 53(1) Sporazuma EGP – v navedenih obdobjih – s sodelovanjem v skupini sporazumov in usklajenih ravnanj, ki so vplivala na trg Skupnosti in EGP za izostatični posebni grafit:
1. GrafTech International, Ltd – od februarja 1996 do maja 1997;
 2. SGL Carbon AG – od julija 1993 do februarja 1998;
 3. Le Carbone-Lorraine S.A. – od julija 1993 do februarja 1998;
 4. Ibsiden Co., Ltd. – od julija 1993 do februarja 1998;
 5. Tokai Carbon Co., Ltd. – od julija 1993 do februarja 1998;
 6. Toyo Tanso Co., Ltd. – od julija 1993 do februarja 1998;

7. Nippon Steel Chemical Co., Ltd. in NSCC Techno Carbon Co., Ltd. – solidarno odgovorna od julija 1993 do februarja 1998;

8. Intech EDM B.V. in Intech EDM AG – solidarno odgovorna od februarja 1994 do maja 1997.

(46) Naslednja podjetja so kršila člen 81(1) Pogodbe in člen 53(1) Sporazuma EGP – v navedenih obdobjih – s sodelovanjem v skupini sporazumov in usklajenih ravnanj, ki so vplivala na trg Skupnosti in EGP za ekstrudirani posebni grafit:

1. SGL Carbon AG – od februarja 1993 do novembra 1996;

2. GrafTech International, Ltd. – od februarja 1993 do novembra 1996.

(47) Zgoraj navedena podjetja takoj prenehajo s kršitvami iz navedenega člena, če tega še niso storila. Vzdržijo se ponovitve katerega koli zgoraj omenjenega dejanja ali ravnanja ter katerega koli dejanja ali ravnanja, ki ima enak ali enakovreden namen ali učinek.

(48) Za zgoraj navedene kršitve se naslednjim podjetjem naložijo naslednje globe:

(a) GrafTech International, Ltd.:

— izostatični posebni grafit: 0 EUR,

— ekstrudirani posebni grafit: 0 EUR;

(b) SGL Carbon AG:

— izostatični posebni grafit: 18 940 000 EUR,

— ekstrudirani posebni grafit: 8 810 000 EUR;

(c) Le Carbone-Lorraine S.A. 6 970 000 EUR;

(d) Ibsiden Co., Ltd. 3 580 000 EUR;

(e) Tokai Carbon Co., Ltd. 6 970 000 EUR;

(f) Toyo Tanso Co., Ltd. 10 790 000 EUR;

(g) Nippon Steel Chemical Co., Ltd. in NSCC Techno Carbon Co., Ltd. solidarno odgovorna: 3 580 000 EUR;

(h) Intech EDM B.V. in Intech EDM AG solidarno odgovorna: 980 000 EUR.

(*) Deli tega besedila so bili urejeni tako, da je zagotovljeno, da se ne razkrije zaupnih informacij; ti deli so v oglatih oklepajih in označeni z zvezdico.